

Crítica

David Castillo
dcastillo@elpuntavui.cat

DEVEM MOLT A LA TERRA

Ha estat molt bona idea, la recuperació al volum *Tríptic de la terra* de dos dels textos iniciàtics de Mercè Ibarz (Saidí, 1954), *La terra retirada* (1993) i *La palmera de blat* (1995), amb l'afegit d'un epíleg, *Labor inacabada*, que és també un carta d'amor a la seva mare, un resum poètic del poble de l'Aragó aspre on es va criar i al qual ha retornat d'una manera fidel en de molts dels seus llibres més inspirats.

Ibarz és una escriptora excepcional del nostre panorama, que, com tantes altres coses del patrimoni cultural, no ha estat prou valorada. Periodista aguda i creativa, ha viatjat per diferents capçaleres de la premsa escrita i ha desembocat en una obra narrativa i assagística breu però consistent, de prestigi, algú a qui se li pot seguir la pista perquè mai no decep. Es va parlar a bastament dels dos llibres d'aquest cicle quan es van publicar als noranta, del seu arrelament, de la descripció d'un paisatge evolucionat de tasques agrícoles al no-res, aquest territori metafísic d'una frontera desolada, que la majoria només coneixien pels deserts, pels Monegres, que et porten dins la Península, però que per a pocs són un tot.

El complement de *Tríptic de la terra*, *Labor inacabada*, és allò que anomenen als discos un *bonus track*, un regal de luxe, perquè conté alguns dels personatges de l'àmbit familiar de l'escriptora, però és també una galeria, com una lectura compara-

Tríptic de la terra

Autora: Mercè Ibarz
Editorial: Anagrama
Preu: 19,90 euros

Ibarz ha reunit dos dels llibres iniciàtics amb un relat extra JUANMA RAMOS

da, amb fotografies de Patti Smith, Germanie Krull, Cristina García Rodero, Lee Miller, interpretacions de traca i mocador de la cantant italiana Mina i aparicions estel·lars, entre d'altres, la del director Luca Guadagnino i les actrius Ava Gardner i Tilda Swinton. Es conjuguen els personatges catalans amb els de l'imaginari cultural de l'autora, que potser no són tan lluny de la seva mare, que va voler estudiar per a mestra i es va trobar amb el no rotund de l'avi.

El resultat és un llibre delicat i fràgil, que és, alhora, punyent i fort com Ibarz. No sé per què, però m'ha sonat com la seva mateixa veu, com quan llegeixes un poema que has sentit recitat per l'autor.

Ibarz és brillant i aquí ho mostra més que mai, perquè la història no domina, sinó que ho fan els personatges i la vivència.

No és gratuït que el llibre s'iniciï amb una cita de Peter Handke, perquè aquesta literatura intimista connecta amb el poeta austríac, com també ho fa amb les grans descripcions de pares i mares que han fet Philip Roth, Richard Ford, Paul Auster, Annie Ernaux i, en nostre àmbit i més recentment, Julià Guillamon en els seus llibres autobiogràfics. Ibarz toca la fibra perquè totes aquestes instantànies no dissimulen mai l'elegia, sense resultar mai ensucrada o excessiva. Mercè Ibarz ha coronat el tríptic amb la dedicatòria més bella.